

PREDAJNA DOBRA KAO "TEKSTOVI" POVIJESNE KOMUNIKACIJE

SAŽETAK

Autorica promatra "Volkskunde", tj. etnologiju kao dijalog između samog narodnog života i njegovih intelektualnih promatrača. Upozorava na početke: Herodota i njegovu *Laografiju*, te Tacitovu *Germaniju*. Ipak, tražimo li "znanost o narodu", naći ćemo je tek u doba prosvjetiteljstva, kad se sustavno oblikuje zanimanje za zemlju i ljude pa se uz statističke podatke o stanovništvu traže i oni o običajima. Devetnaesto stoljeće donijet će otkriće naroda i romantičku koncepciju narodne kulture kao dubinskoga, temeljnoga sloja.

Autorica se zalaže za kritički objektivnu prosudbu doprinosa romantičara, ponajviše braće Grimm: kako hugenotskih izvora njihove građe tako i velikoga književnog i povijesnog značenja njihovih tekstova u Njemačkoj. Posebno se bavi W. H. Riehlom, koji u etnološku znanost vraća zanimanje za svakodnevni život ljudi i obitelji.

U nastavku autorica prikazuje svoje kritičko promišljanje Mannhardtova istraživanja žetvenih običaja. Nasuprot Mannhardt, koji je želio iznaći mitsko porijeklo tih običaja, autorica je iz istoga anketnog materijala iščitala gospodarske i društvene odnose na selu u različitim njemačkim pokrajinama u prošleme stoljeću.

Socijalnu slojevitost sela autorica argumentira, među ostalim, svojim radovima o nošnji u kojima nošnju promatra kao sustav znakova socijalnoga stanja i statusa.

Napokon se poziva na svoju knjigu o Božićnim običajima, u kojoj je pokazala strukturu i odnose u njemačkoj građanskoj obitelji.

Promatranje društva i kulture kao "tekstova", smatra autorica, nudi radost spoznaje unutarnjih međuzavisnosti. U tome smislu njemačka "Volkskunde" već preko trideset godina propituje svoje temelje te iznalazi nove putove. U tom je procesu ta znanost odstupila od svoga prvobitnog naziva. Zato se većina institucija te struke u Njemačkoj sada imenuje "europskom etnologijom". Ta je etnologija nadišla svoje prvobitne opisne značajke i bavi se "logosom", mišljenjem i osjećajima društvenih dijelova.